

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Redigeret af Emil Bohn.
Forretningsfører Sparekassens Ridder
Trykt i Gornitzkas Trykkeri, Allinge.

Avertissementsprisen er pr. Petitline
for Inserater paa Forsiden 15 Ore.
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Ore.
etterfølgende Gange 5 Ore.

Nr. 102

Fredag den 17. September 1915

3die Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Ralsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor- og
koster 50 Ore Kvartalet.

Skolehavens Betydning for Børnene.

Lærer Andr. Harild, Bodilsker, skriver efter anfordring i „Østbornholm“ en Artikel om dette aktuelle Emne, og da Hr. Harild er Foregangsmand paa dette Omraade her paa Øen og gennem mange Aar vundet en Del Erfaringer, har vi søgt og opnaaet Forfatterens Tilladelse til at optykke Artiklerne, der eventuelt vil blive illustreret med Billeder fra Skolehaven i Bodilsker.

I.

Naar noget nyt skal indføres i en Skole, bliver det ofte modtaget med Uvilje, saaledes ogsaa Skolehaven; der bliver Indvendinger nok. Man synes, at der er Fag nok i Skolen, og at Børnene skal lære saadanne praktiske Færdigheder hjemme. Man berøver Hjemmet dets gode Indflydelse paa Børnene, naar man overlader Høvearbejdet til Skolen; det er en Samfundsskade at unddrage denne Pligt for Hjemmet. Til denne sidste Indvending kunde jo svares, at det Hjem, som ikke kan give Børnene en god Opdragelse, naar det skal afse lidt Høvearbejde til Skolen, det Hjem er ikke godt. — Og alle Indvendinger vil ogsaa forstumme, naar først Skolehaven har været i nogle faa Aar. For Skolehaven bringer Børnene noget ganske særligt, som ikke de almindelige Skolefag bringer, hvor gode og nyttige de end er; og den tager ikke noget hverken fra Skolens øvrige Fag eller fra Hjemmet, men tværtimod giver.

En Skole, hvor der findes Skolehave, har det Fortrin fremfor andre, at den giver Børnene større Interesse for Skolen. Det er jo ofte bleven sagt, og desværre alt for ofte med Sandhed, at Skolen kun giver Stene for Brød. Man kan ofte se, hvor friske og forventningsfulde de smaa Børn er, naar de i Syvaarsalderen kommer i Skole; men saa gaar der 3-4 Aar, og Friskheden er borte, Skolen har ikke givet Børnene det, som deres Forventninger længtes efter, den blev en Trædemølle med den ene Dag omfremt som den anden; Timeplanen kendte de, Fagene kendte de, og de havde saa lidt Interesse for dem. Og da de

slap ud af Skolen i Fjortenaarsalderen, drog de et Løstelsens Suk og lovede sig selv, at det skulde vare længe, før de igen beskæftigede sig med den Slags Ting. De var ret godt vaccinerede mod at erhverve sig Kundskaber i de første Aar. Jeg mener ikke, at dette altid er Tilfældet, men at det sker er sikkert, og det skulde jo aldrig have Lov at ske, for er der noget, der kan hjælpe de unge ud over den vanskelige Alder, saa er det gode Interesser, og saavel i Aftenskolerne som i Folkebogsamlingerne bydes der jo Ungdommen Hjælp til at erhverve sig Kundskaber.

Det kan gerne være, at det mere var Lærenes end Skolens og Skoleordningens Skyld, at de gik den Vej; det kan gerne være, at Læren manglede Friskhed, han kan jo ogsaa blive træt; men jeg er dog sikker paa, at Skolehavene giver Friskhed i Skolen; Arbejdet i Haven er ganske som skabt for Barnetaturen; hvor ofte ser man ikke Småbørn, for de endnu tilsyneladende har nogen Grund til det, ligge og rode i Jorden, saa Moder er ved at blive ked af Svineriet; de graver og planter, planter blot nogle Kviste eller nogle afbrækkede Blomster, som visner et Par Timer efter. Og den Bevægelse, der nu er oppe for at give Børn Sand at lege med, som har indført Sandkasser for Småbørn ved de offentlige Legepladser i Storbyerne, er det allerbedste Bevis for Børnenes store Lyst til at rode.

Men naar Børnene bliver større, nøjes de ikke med blot at grave og plante; da vil de gøre noget mere virkeligt, som de kan faa et Resultat ud af, og saa er der nu ikke noget, der bedre passer dem, end Høvearbejdet. Det bliver en fortræffelig Afveksling fra Hjernearbejdet inde i Skolestuen; og Høvearbejdet fanger anderledes deres Interesse end Skolestuearbejdet, fordi Resultatet er bedre haandgribeligt for Barnet. I de Aar, jeg har haft Skolehave, har jeg stadig kunnet iagttage Børnenes store Interesse for deres Bed og deres Planter, lige fra Begyndelsen om Foraaret til Planterne hentedes hjem om Efteraaret.

Vort kommunale Gasværk.

Al Gasværksbestyrer Kofoed, Allinge.

—:—

Gassens Forhistorie.

Gasproduktionen er ikke nogen ny Opfindelse, den praktiske Anvendelse af Gasarter var første Gang fremme i Aaret 1786, da Apoteker Pichel i Würzburg belyste sit Laboratorium med Gas; denne fremstillede han ved Destillation af Ben. — England var det første Sled, hvor man oplyste et helt Hus med Gas. Det var Ingeniør William Murdoch, der 1792 oplyste sin Villa og Fabrik med Kulgas; han staa som den praktiske Gasfabrikations Skaber.

Gassen blev ikke rensat, saa Luften i Værelserne var jo ikke behagelig; men dette Forhold forbedredes betydeligt, da Murdoch's Elev Samuel Clegg indførte Fordræbning af Tjæren og rensede Gassen med Kalk.

Det første Gasselskab blev stiftet i London 1812, og den 1ste April 1814 tændtes de første Gaslygter i Londons Gader. Store Skarer af Mennesker fulgte da Lygtefænderen paa hans Vej gennem Gaderne, for at se den vidunderlige Opblussen af den usynlige Gasstrøm fra Lygtebrænderen.

Kapitalen kastede sig nu med stor Kraft over Oprettelsen af Gasværker rundt om i England.

I Aaret 1823 var der 52 Byer med Gasværker, i 1868 havde England 1134 Gasværker. Berlin fik Gas 1826; det var et engelsk Selskab, som byggede Værket. I 1833 byggedes det første Gasværk i Østlig.

1853 kom det første Gasværk i Drift i Danmark (Odense). I 1854 byggedes der Værker i Aarhus, Aalborg og Randers; de byggedes af et engelsk Selskab „Det danske Gas-kompagni“. Først i Aaret 1857 fik København sit Gasværk.

Den første Tid man benyttede Gassen til Belysning havde man ingen Brændere, Gassen brændte ud af et Rør, som var indsnævnet i Enden; men 1805 kom Snitbrænderen, der blev opfundet af en Arbejder ved Navn Stone i Windsor; denne Brænder blev benyttet indtil 1835, da der kom en ny Brænder frem, nemlig „Fiskehalebrænderen“, der istædfor Snit i Brænderen havde to Huller, som var anbragt saaledes, at Gassen fra begge Huller strømmede mod Midten af Brænderen.

Dette bevirkede, at Flammen fik Form som en Fiskehale.

Det saa en Tid ud til, at den elektriske Kultraadslampe skulde fortrænge Gassen som Belysningsmiddel, men 1886 fremkom Østligreren Dr. Auer von Wilsbach's Opfindelse af Glødelysen; dette fik en stor Betydning for Belysningsgassen. De første Næt lavedes af Toriumilte; men disse havde kun en ringe Udstrålingsevne; det var først da Auer efter mange Forsøg opdagede, at der ved at tilsættes Torium i pCt. Ceriumilte fremkom et overmaade kraftigt Lys.

Om end Auerlyset mødte megen Tvivl og Modstand, bredte det sig dog hurtigt over hele Verden, ja, efterhaanden som Opfindelsen af de nyere store Lamper er fremkommen, f. Eks. Presgaslamperne, hvor Gassen trykkes sammen ved særlige Pumper og Blæsere, og hvorved der kan opnaas en Lysstyrke paa 3000 Normallys, har Gassen atter fortrængt den elektriske Gadebelysning i Storbyerne.

I Berlin er der f. Eks. opstillet et Presgasanlæg, som belyser Greifswaldersstrasse og Führer-Broen m. fl. Det er Lygter, som er ophængt i Midten over Gaden, forbundne med Barduner til begge Sider, saa Lam-

perne hænger frit. Gadens Bredde er her 51 m, saa man vil heraf let kunne forstaa, at med Hensyn til Lysstyrke og Pris pr. Brændetime, kan Gassen let konkurrere med det elektriske Lys.

Efterhaanden som Udviklingen er gaaet fremad, er der blevet bygget en Mængde Gasværker Verden over, og nu findes der snart ikke den By i Danmark, som ikke har sit Gasværk. I Førstningen var det særlig det private Initiativ, der førte an paa Gasværksbygningens Omraade, men senere er det Kommunerne, som har taget Opgaven op, og det maa indrømmes, at det fuldt ud er lykkedes.

I Aaret 1911 byggedes Allinge-Sandvigs kommunale Gasværk, og først i Juli begyndte Værket regelmæssigt at levere Gas til Forbrugerne. I Forbindelse hermed skal der i næste Nr. af Bladet blive omtalt, hvorledes Fremstilling af Gas foregaar her.

Bornholm.

—:—

STOLT stiger Øen, frejdige Slægters
frødlige Hjem af Bolgernes Skod.
vokser end Sæden af fattige Mulde,
bliver dog Laderne bugnende fulde:
Grøden, den giver, nærende, herlig,
bliver vort djærve, daglige Brod.
Modtag min Pris, den er velment og ærlig,
skont ej min Sang til et EffenbensPlektrons
tonende Gang over Guldstrænge lod.

Skonne Bornholm, kædt for du knejse
hojt over Bolgernes larmende Brus;
stedse du trodser Braadsoernes Harme,
mandig og stærk, mens Bolgernes larme,
væltende, fraadende, som vil de knuse
Fjeldenes knejsende Masser til Grus. —
Skonne Bornholm! Vor Gerning du huse,
du er vor Grundtvold, naar vi vil rejse
trygt for vort Virke et værnende Hus.

— t.

Begravelse og Ligbrænding.

—:—

Provst Jens C. Christensen
i Odder skriver i „Aalb Amst.“

Men hvorfor skal man i det hele fastholde lovbundne Begravelsespladser, da man har forladt disse Pladers Idé: Kirkegaarden, Kirkers Gaardsplads, værne af Kirketredet og med rolig, uforstyrret Hvilested indtil Opstandelsedagen? Jeg ved godt, at det vil læses som frygteligt Kælleri overfor gængse Meninger og strid Gang mod tilvante Følelse, men jeg synes virkelig, at man i vore Dage med gyldig Grund kunde ophæve Kirkegaardstvangen, da man dog værne saa slet om det Hensyn, der skyldes de paa Kirkegaardene begravde Mennesker.

For mit eget Vedkommende har

jeg ingen Trang til Nedlæggelse i Jord paa Kirkegaard, selv om jeg maaske kan eller Omstændighederne anlage, at det vil vare et lille Maal Aar ud over Regelen, inden man begynder at grave i mig, og inden jeg maaske kan opnaa, at min Pandskal staa til Skue i et Studenter-værelse.

Der er et Sted et Hjørne, hvor to Diger mødes. I den ene Digeskræning sad for 50 Aar siden en Lærkerede med 4 graa Unger, som Moderen inadede, mens Faderen hang højt over Kornmarken og jublede af Glæde over Liv og Solskin og Hjem og al den Herlighed, et Fuglebryst kan belages af, saa at Struben ikke kan andet end synge. I det Hjørne har jeg ligget i Leg med Kammeraler og i Læ, naar jeg vogtede Moders Ko. Der vilde jeg gerne lægges til Hvile engang, 5 Al. dybt nede i Jorden, med Fred til at ligge dernede ukrænket og mørk, indtil Herrens Basunklang gaar ud over Vangene. Saa vilde jeg eje de nyeste tre Aler, mens Manden udmærket maatte eje og dyrke de øverste to Aler. Hans bløde Græslæppe over mit Leje, Vindens Sang gennem hans stærke Rug, hans Børns Leg ved det gamle Døge, — alt det vilde ikke i mindste Maade forstyrre min Graved.

Selv om man nu ikke har saadant et gammelt Dige, hvor man kunde ønske sin Grav lagt, kunde det dog vel tænkes, at en Moder gerne vilde unde sit lille Barns Legeplads i sin Blomstehave, at en Husfru ønskede Mandens Grav ved Siden af den Gaard, hvor hans Gerning er gjort og hele deres Lykke har blomstret, at Børn havde god Plads paa deres Ejendom til fredelig Graved for en gammel Fader og Moder.

Vil det da ikke virke utiltalende med saadanne Grave midt i Have eller ved Markers Hegn?

Jeg ved ikke, om noget Menneske nogensinde har følt, at Soldatgraven skræmmede de gamles Have i Bøffelkobbel, eller at det virkede ubehageligt, naar man ved Grøft og Hegn dernede saa Krigergravene dukke frem midt i Kornmarkerne. Og naar den Dag kommer, da de er borte, som vil synke en Grav med Blomster og holde Haand over dens Udseende, ja da dyrkes Marken og Haven som anden Mark og anden Have; men han, der er gemt dernede, har alligevel Graved.

Men saa Sundhedshensynet? — Kan man lade Folk paa den Maade lave Kirkegaarde alle Vegne?

Saa længe en Landmand har Lov at begrave Kroppen af sin døde Hest hvor han vil, er det vist ret overflødig at tage Sundhedshensynet med i Forhandling, hvor det gælder Graved til et dødt Menneske, især om man følger det Ønske, jeg har af Hensyn til den forøgede Fredningsikkerhed, at enhver Grav gøres 5 Alen dyb. Selvfølgelig skal ingen begrave hverken Dyr eller Mennesker midt i Bakkedragets Kildevæld,

hvorfor nærmeste Vandværk forsynes. Men det, der i den Henseende er tilstrækkeligt med Hensyn til Sundhedsforholdene ved Dyrers Begravelse, er det ogsaa med Hensyn til Menneskegraven.

Saa graves vi da altsaa ned som Dyr i ulindviet Jord.

Deter ganske, som man tager det. Efter min Mening helliger det Menneskelegeme, som i levende Live var Bolig for Aand, og som paany i Opstandelsen skal blive Bolig for Aand, Jorden, hvori det er nedlagt.

Iøvrigt bryder jeg mig ikke om at hvile i hellig Jord. Men derimod ønsker jeg med den hele Menneskeslægt fra fjærnest Oldtid at faa Lov til at hvile i Fred og ikke skamskændes, naar et lille Aaremaal er gaaet. For en Moder er den Stump Jord hellig Jord, hvor hendes Barns Legeme hviler, enten saa Mennesker har med Ord indviet denne eller ikke. For min Fader i Himlene og derfor ogsaa for mig er det hellig Jord, hvor hans Barns Legeme kommer til Leje i Døden. Menneskeord behøves ikke dertil.

Lovgivningen om Kirker og Kirkegaarde skal revideres med det allerførste. Kunde vi da ikke ved denne Lejlighed opnaa to Fremskridt, som altid betegnedes en Begyndelse til noget bedre: En Fordobling af den nuværende Fredningstid og en let, lovhjemlet Adgang til frit Valg af Begravelsesplads udenfor Kirkegaardene? Verden stod nok endda, og man vilde dog gaa lidt fremad paa den Vej, der skal afhjælpe en nu af Loven tilfældigt Brutalitet.

Nødvendig Saaforanstaltning.

Der er i de senere Aar med god Grund slaaet til Lyd for

Rugens Afsvampning med Formalin.

Rugen — og navnlig den tidligt saae — kan let angribes af Stengelbrand, og mod denne Brand virker Formalinbehandlingen godt.

Professor F. Kølpin Ravn anfører i sin Bog: „Smitsomme Sygdomme hos Landbrugsplanterne“, som Resultat af 4 Førsøg 1910—11, at Brandprocenten gik ned fra 16 til 1 pCt., og at Udbyttet steg fra 17—20 hkg Kærne og 34—37 hkg Halm pr. ha ved Formalinafsvampningen.

Afsvampningen foretoges saaledes: Saasæden anbringes paa et rent Gulv i en flad Dyrge og overbruses under flittig Omskovning ved Hjælp af en Vandkande med Bruser. Til 100 kg Rug bruges 40 Gram Formalin blandet med 15 Liter Vand. Naar hele Dyrngen er gennemarbejdet saa længe, at alle Kærner er godt fugtede med Formalinvædsken, tildækkes den med Presenninger eller Sække, der i Forvejen er gennemfugtede med Formalinvædske. Efter Henliggen i 12 Timer, spredes og luftes Sæden godt, inden den saaes.

Ved Saaning af Hvede er Afsvampning med Blaastensopløsning en gammeltkendt Foranstaltning.

Man har i de senere Aar mange Steder prøvet at afløse Blaastensbehandlingen med Formalinbehandling efter foraaustaaende Recept, men i Praksis har Formalin til Hvede virket saa usikkert, at der indtil videre er Grund til at blive staaende ved Blaastensbehandlingen.

Den Brand, som angriber Hveden (Stenkbrand) er uhyre smitsom. — Under Tærskningen og den øvrige Behandling af Kornet knuses Brandkornene, og en meget grundig Smi-ning af de sunde Kærner finder Sted.

Der er Eksempler paa, at Landmænd, som for 2 Aar siden har fornyet deres Udsæd med Sæd, der saa godt som helt var fri for Brand, i Aar havde 25 pCt. af Hvedebe-

standen angreben, fordi de ikke i de 2 Aar havde afsvaumet deres Udsæd.

Der bruges til 100 kg Hvede 150 Gram Blaasten opløst i 15 Liter Vand. Opløsningen maa foregaa i et Træk, og Blaastenen opløses lettest i varmt Vand. Iøvrigt foregaa Behandlingen som nævnt for Formalinbehandlingen.

Der er Grund til at være sig for Udsæd fra Hvedemarken med nogen Brand (f. Eks. over 2 pCt.), men selv om Markerne har været saa godt som fri for Brand (helt fri er vistnok ingen), er det med de nævnte Erfaringer i Mente en tvingende Nødvendighed at afsvampe Hveden med Blaasten, hvis man ikke vil risikere, at en større Procentdel af Avlen bliver helt ødelagt af Brand og Resten betydeligt forringet i Handel og Vandel.

Der er i disse Aar mange Rugdyrkere, der gaar over til at dyrke Hvede, og det er da værd at erindre, at Afsvampningen bliver nødvendig, ellers kan Fordelene ved at dyrke Hvede let gaa op i Brand.

Krigen i Orienten.

Som man ved, kriges der ogsaa i Østerland — helt ovre ved „den favre Kyst, hvor Paradiset laa“, men hvor Sumpe og golde Ørkener breder sig. Et Brev fra en engelsk Officer, der har været med paa de frygtelige Strabadser, som engelske og indfødte Tropper maa udholde i Egnene om den persiske Havbugt, giver et Begreb om, hvad det vil sige at drage gennem vandfattede Ørkenstrækninger, hvor Temperaturen ikke sjældent stiger til over 50 Gr. C.

Før vi forlod vor Rasplads, sagde Generalen, at vi skulde fylde vore Feltflasker i Flodlejlig ved, heder det i Brevet. Vi havde marcheret hele Natten og jaget Araberhorder om Morgen, og man kan derfor tænke sig vor Skuffelse, da vi i Stedet for en rindende Flod kun fandt nogle Pylter med grumset Vand. Der var intet andet at gøre end at slænge sig i Sadlen igen for at ride til en større Flod, som imidlertid var ca. 20 Kilometer borte.

Jeg prisle mig lykkelig, fordi jeg havde et Ridedyr, og jeg ynkede inderligt over de slakkels indiske Soldater, som maatte marchere i Solheden. Vandet paa Feltflaskerne var snart opbrugt, og det varede ikke længe inden Soldaterne begyndte at blive liggende dødt på alle de udmattede af Tørst og Hede. De blev anbragt i Trænvogne eller paa de Muldyr, der kunde alses; men omsider blev det ganske umuligt at avancere videre. Officererne gjorde alt, hvad der var dem muligt for at opmuntre Soldaterne, og gav dem ofte den sidste Draabe, de havde paa Feltflasken. Men til sidst standsede altsaa det hele. Der blev givet Ordre til at slaa Lejr, mens Generalstaben og Kavalleriet red videre for at hente Vand.

Den Elendighed, jeg var Vidne til omkring mig, trods enhver Beskrivelse; og da jeg ikke længere kunde holde det ud, tilbød jeg at tage saa mange Feltflasker som muligt med og ride saa hurtigt, jeg kunde efter Vand. De 20 Kilometer, jeg havde at tilbagelægge, forekom mig som mindst 50. Og hvordan jeg omsider naaede Floden, ved jeg ikke. Jeg bare klyngede mig fast til Sadlen, mens de tomme Feltflasker dinglede omkring mig, og 6 Muldyr fulgte i Række efter. Jeg kom pludselig til mig selv, ved at jeg følte koldt Vand skylle over mit Ansigt. Hesten havde, straks den naaede Floden, kastet sig i Vandet, og jeg var faldet af.

Nu fælte jeg mig straks bedre. Der stod jeg ude i Floden ved Siden af Hesten og i Vand til Livet, og jeg drak og drak, til jeg trøedte, jeg skulde revne. Vandet var temmelig urent, men hvad gjorde det? Jeg fyldte Feltflaskerne, drak igen i dybe Drag, og skyndte mig tilbage til Lejren, hvor jeg kom for de andre, der var redet ud efter Vand; og jeg tror nok, jeg reddede adskillige fra den visse Død.

Den russiske Urskov.

Af Krigstelegrammerne vil man have set, at Kampene mod Øst nu har strakt sig helt til og udover Bjelovesh-Skoven mellem Bjelovstok og Brest-Litovsk.

Denne Bjelovesh-Skov er en af de faa virkelige Urskove, der endnu er tilbage i det egentlige Evropa, og den er i mange Maader den mærkeligste. Den dækker et Areal af ca. 1220 Kv.-Kilometer, og er altsaa omtrent af Størrelse som Lolland. Her har alt faaet Lov at vokse, som det selv vilde, uberørt af alt Forstværnets regulerende Indgriben. Træerne bliver her staaende, til de naar deres naturlige Aldersgrænse og falder af sig selv, for saa vidt de ikke ødelægges af fjendtlige Naturligkæfter forinden. Man finder derfor vanskeligt i Evropa saadanne Skovkæmper som dem, der rager op i Bjelovesh-Skoven, og her findes ikke blot ældgamle Ege og Bøge, men ogsaa kæmpemæssige Fyrre, som har staaet her langt tilbage i den Tid, da de gamle polske Konger jagede i disse vildsomme Skovtykninger. Og Skoven fornyr bestandig sig selv.

Men mest berømt er Bjelovesh-Skoven for sin Dyrebestand. Her findes endnu en Bestand af den ægte Bisonokse, som i Oldtiden var udbredt over store Dele af Evropa, men som nu forlængst er udryddet alle andre Steder. I Bjelovesh-Skoven skal der indtil Krigen begyndte, have været omkring ved 500 af disse Dyr, som i meget ligner den amerikanske Bisonokse, der nu ogsaa for største Delen er udryddet, men som man kan se her og der i de zoologiske Haver. Men selv i den fredede Bjelovesh-Skov er de til Stadighed true, især af Ulvene. Af disse findes der nemlig ogsaa adskillige i den mægtige Urskov, og det hænder af og til, at de i Flok angriber og nedlægger en Bisonokse, der er kommen for langt bort fra sin Flok. For Resten er her ogsaa Bjørne, men de jager jo gerne enkelvis, og en Bisonlyr har selv den kraftigste Bjørn Respekt for.

Naturligvis er her Masser ogsaa af andet Vildt. Her er baade Elsdyr og Vildsvin, og her er Fugle i massevis, lige fra de største Rovfugle til de mindste Sangere, samt sorte Storke, Vildgæs, Svaner og Traner. Tidligere har ogsaa Bæverne bygget her, men den forsvandt som Følge af de store Krav om Bæverskind, der stilledes fra det kejserlige Hof.

Helt ubeboet af Mennesker er Urskoven ikke. Rundt om er der smaa ryddede Arealer, hvor Opsynet og de kejserlige Jægere bor, og midt i Skoven paa et Højdedrag, hvorfor nogle Smaafloeder har deres Udspring, er den lille By Bjelovieska med et Jagtslot, som i sin Tid opførtes af Kong August den Tredie af Polen.

Omkring Bjelovesh-Skoven raser nu Kampene mellem de fremtrængende Tyskere og de vigende Russere. Hvorledes vil det staa til med Skoven og dens Vildtbestand, naar Krigen er forbi?

Rønnebær som Lægemedel.

—o—

Kun de lærreste tænker vel paa, at ogsaa Rønnebærrene, der i de Fablen kun har den Egenskab at være sure, kan være meget nyttige. Rønnebær kan anvendes paa forskellig Maade. Enten kan de bruges til at sylte hele eller til Gæle; men det er ret dyrt at sylte Rønnebær paa Grund af den betydelige Mængde Sukker, der skal bruges. Rønnebærsylteløj anses af Kendere for en Delikatesse, særlig naar det anvendes til Vildt.

Rønnebær kan imidlertid ogsaa være et nyttigt Lægemedel. Et ældgammelt Middel mod Rheumatisme, Forkølelse og Snuet er Rønnebærrin, al hvilken der følger en Opskrift.

Rønnebærrerne plukkes helt modne og helst efter at de har faaet lidt Frost, hvorved de mister deres ramme Smag og bliver saftige. Til 2 Kilo Bær fordes 200 Gr. Sukker og 125 Gram Rosiner. Blandingen knuses, hvorefter der tilsættes lidt Vand. Dette skal derefter staa i 20—24 Timer, hvorefter det sies.

Saften hældes paa Flasker, der fyldes til Randen. Disse Flasker bør ikke proppes til straks, men staa nogle Dage til Vinen er ophørt at gære. Naar der ikke længere opstiger nogen Blærer fra Bunden af Flaskerne, er Vinen færdig. Man kan da tilsætte noget Sprit, for at forhindre ny Gæring.

Skib i Haanen.

—o—

Onsdag Middag var Dykkeren for sidste Gang nede i den yderste Tommerkiste og fjærnede de sidste Sten, og om Eftermiddagen gik man i Gang med at faa den væltet og drejet ud i Indløbet.

Det saa ud til at være et ingenlunde let Arbejde at bakke med Kammeraten, der maatte fires og lirkes paa alle Leder og Kanter med Kraner og Dampspil, og først ved 5-Tiden lykkedes det at faa den til at glide.

Alle Øens betydeligste Blad-Referenter vare tilstede og, placeret paa de mest udsatte Punkter, fulgte de med spændt Opmærksomhed Begivenhedernes Gang, at ikke et eller andet vigtigt Moment skulde undgaa deres aarvaagne Blik.

Men ogsaa en Del interesserede Borgere havde givet Møde og ventede tålmodigt det højtidelige Øjeblik.

De Herrer Ledere og Øverstbefalende Sørensen og Nielsen stod hver paa sit Brohoved og dirigerede sig hæse, mens travle Arbejdere i Strømpesokker og vaade til Underlivet balancerede frem og tilbage paa de flydende Tommerstokke.

— Endelig laa den yderste fortojet og Turen kom til den inderste.

Det var en Æressag at faa Indløbet fri for Sejladsen paa den fastsatte Dag, 15de September, og Ingeniør Markussen var netop i Dagens Anledning kommen tilstede.

Der arbejdedes derfor ufortrødent Time efter Time, medens Mørket faldt paa. — Men den store Tommerkiste var kommet i Spænd og lod sig næsten ikke røkke.

Anker maatte flittigt bruge baade Øxe og Sav, mens Riis uafsladelig som Letmatros entrede Havaristen, for at anbringe Taljer og Trosser paa de rigtige Steder.

Ved 8-Tiden var endelig efter flere for-gæves Forsøg alt klar til at forsøge den sidste Dyst.

Formanden slyngede de sidste Kommandoraab ud i Mørket, og mens han endelig fik Tid til at tage sig en frisk Skraa, satte Dampspillet sig i Bevægelse — det knagede og bragede, og Uhyret hævede sig langsomt men sikkert.

I dette spændende Øjeblik saas et lidglimt i Mørket foroven ved den store Kran, der høstes et skarpt Smeld og en Raslen . . . Det var en af Badurnerne, der sprang.

Arbejdet maatte opsættes til næste Dag. — Men i Morges ved 8-Tiden var Tommerkisten klar og bugseredes ind i Haanen, og lige efter fulgte Skonnert „Kristian“ med Dannebrog paa Stortoppen. Havnen er atter aaben for Trafik.

Svip.

Allinge-Sandvig Sygekasse

afholdt i Gaar Generalforsamling, for at tage Stilling til de ny Vedtægter.

Der var yderst faa mødte.

Muligvis havde det sin Grund i, at Generalforsamlingen ikke var indvarslet i Nordbornholms Ugeblad; thi man skulde dog tro, at Medlemmerne ønskede at faa Indlydelse paa Love og Regler, der skal undertgaa en saa stor Forandring.

Der bliver saaledes betydelig større Udgifter til Administrationen, og det vedtoges at sætte det aarlige Maksimum for Medicinforbrug paa Medlem til 25 Kr.; enkelte havde tidligere haft et Medicinforbrug af indtil 60 Kr. aarlig.

Det vedtoges endvidere at stryge Paragrafen om, at Børnene havde Adgang til fri Medicin, hvilket synes meget udemokratisk, da netop Familier med mange Børn i Sygdomstilfælde har vanskeligst ved at udrede Udgifterne hertil, saa Børnene i mange Tilfælde maa bøde derfor.

Da Grænsen for Medicinforbrug til Børn jo kan nedsættes til f. Eks. 10 Kr. aarlig og der — som anført — for Voksne finder en betydelig Nedsættelse Sted, skulde man tro, at denne Udgift med Lethed kunde bæres med en mindre Tillægsbetaling pr. Barn, tilmed da Medlemmerne nu selv skal udrede 1/4 Del af Medicinudgifterne.

Men muligvis kan denne Paragraf endnu ændres. Der var kun mødt knapt 10 pCt. af Medlemmerne, Bestyrelsen medregnet.

Verdensfilmen ATLANTIS.

der gjorde stormende Lykke paa Paladseatret, udfolder sig Søndag i Biografen. Stykket varer 10 Timer.

Gudstjenester og Møder.

—o—

Søndag d. 19. September

Allinge K. Kl. 9 1/2. Skrm. Kl. 9 Ols Kirke Kl. 2.

Hestprædiken med Oftring paa Altret.

Aften Kl. 7 Møde i Sandvig Missionshus. 2 af Kirkens Korshær taler.

Mandag Efterm. Kl. 2 1/2. Fælles-Syfoeringsmøde i Sandvig Missionshus. Søster Sara taler.

Mandag Aften Kl. 8 Møde i Olsker Missionshus. 2 af Kirkens Korshær taler.

Evang. Iuth. Missionsforening Møde Fredag Aften Kl. 8. S. Svendsen.

Søndag Ungdomsmøde i Forsamlingshuset Hammershus. O. Westh S. Svendsen.

Rutsker Missionshus Søndag Kl. 9 1/2. O. Westh.

Mandag og Tirsdag Kl. 7. Sigurd Svendsen.

Olsker Sogns Sygekasse

afholder ekstraordinær Generalforsamling i Olsker Forsamlingshus Lørdag d. 25. September Eftermiddag Kl. 4 med Forhandling og Vedtagelse af en ny Vedtægt.

Hvis det tilstrækkelige Antal Medlemmer i Henhold til Vedtægtens § 22 ikke giver Møde vil en ny Generalforsamling blive afholdt umiddelbart efter den første. Talrigt Møde udbedes.

Bestyrelsen.

Allinge Biograf.

Søndag d. 19. Kl. 6 og 8.

Atlantis

Drama i 7 Akter 100 Afdelinger af Gehart Hauptmann

Nordisk Films Co.s Mesterværk. Iscenesat af Dir. August Blom

Filmen er 2471 m. lang.

Forestillingen varer i 2 Timer.

Billetter: Voksne 50 Øre Børn 25 Øre ingen Skat.

Jagtaflysning.

Al Jagt og Omstrejfen af Hunde er forbudt paa Pilegaards, Søndre Kirkebogaards og Lindesgaards Jorder i Olsker.

Al Jagt

paa Risegaards Grund i Olsker for Omstrejvende Hunde vil blive skudt.

Jagten aflyses

paa følgende Jorder i Olsker.

Blaaholtsgaard, Munkegaard, G. Linds Lynglod, Karl Berg, Thommadseløkken, A. Lind, Bergmands Enke. — Omstrejvende Hunde bliver skudt.

Nødde- og Brombærplukning.

er forbudt paa Munkegaards Grund i Olsker.

Saahvede & Saarug

anbefales til billigste Dagspris.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Al Jagt forbudt

paa Brodregaards, Lykkegaards, M. Nielsens og Svendsens Jorder i Rø. Den jagtberettigede.

Al Jagt

er strengt forbudt paa vestre Borregaards og Kjøllegaards Jorder i Rutsker.

Al Færdsel

med Bøsse og Hund paa St. Hallegårds Grund er forbudt.

Jacobsen, Forvalter.

Forbud om Prisen.

som jeg byder for Deres renvaskede strikkede uldne Klude, som lages i Bytte for Varer.

Chr. Olsen.

MESSENS ENE-UDSALG.

4 Ugers Grise

er til Salgs paa Kjøllegaard i Rutsker.

Al Nøddeplukning forbydes i min Skov. A. MUNCH.

En ung Pige

søger Plads til 1ste November, helst i Allinge eller Sandvig.

Anna Birch,

Adresse: Avlsbr. Grønbech, Sandvig.

Al Jagen og Skyden

samt Brombær- og Nøddeplukning forbydes paa mine Grunde.

M. Schou,
Hammershus.

Den allerbedste Kvalitet er den billigste.

Vi sælger indtil videre:
Dobbeltsigtet ekstra Sagomel 25 Øre
Ekstra prima Kartoffelmel 30 Øre
Ekstra prima Rismel 25 Øre
Ægte Japan Ris 25 Øre
— 4 pCt. ved kontant Betaling.

Nordlandets Handelshus.

Extra god norsk Sild

er hjenkommet, og Prisen er meget billig i hele Tdr. og Fjerdingen.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Nyrogede Makrel.

Hjenkommer hver Torsdag Eftermiddag.

I. B. Larsen.

Ønsker De

smukke og moderne Fotografier, da henvend Dem i Atelieret ved Havnen. Endnu ingen Prisforandring.

Billeder indrammes.

Telefon 4. Andr. Ipsen.
Atelieret ved Havnen.

Ny norsk Sild

Ø prima Kvalitet Ø

anbefales i hele Tdr., Fjerdingen og Ottinger til billigste Pris.

J. B. Larsen.

Gæs til Salgs

paa Mollegaard i Rø, 70 Øre Pd. Nøddeplukning forbydes samme Sted.

Høstfest i Frelsens Hær

i Allinge den 16.—17.—18. Septbr. Kl. 8.

Bordtæppet i Rø blev vundet paa Nr. 30.

Til Syltning

anbefales

Dansk Topmelis Nr 1

Dansk Demarara Nr 1

Dansk hngget Krystalmelis Nr 1

Dansk grov stødt Melis Nr 1

Prisen er allerlavest i

Nordlandets Handelshus.

Allinge-Sandvig Sygekasse,

som er statsanerkendt, optager Medlemmer indtil 40-aars Alderen. Foruden en daglig Pengehjælp yder Sygekassen fri Læge og Medicin for Medlemmerne samt fri Læge for deres hjemmenværende Børn under 15 Aar, desuden frit Sygehus- og Sanatorieophold.

Indmeldelser kan ske hos Kassere, Hr. Bager P. Holm, Allinge.

Vadskeægte

Danske Bomuldstøjer

til Forklæder 32 Øre m.

til Kjoler 40 —

CHR. OLSEN,

Messens Ene-Udsalg,

Telefon Nr. 100.

Monumenter.

Alle Slags Monumenter udføres efter Bestilling i smuk rød Sten. Forhør om Prisen hos mig inden De bestemmer Dem at købe.

V. Sørensen

Borre pr. Allinge.

Fineste Heidelberg Sylteeddike

Prima Eddikesyre

Spansk Peber

Lang Peber

Hvid Peber

Sort Peber

Hel Ingefær

Hel gul Sennep

Syltepulver i 10 Øres Breve,

Prima Varer, billigste Priser.

I. B. Larsen.

Evangel. luth. Missionsforening

i Allinge afholder om Gud v. Ungdomsmøde

Søndag d. 19. Sept. paa Forsam. i skolest. Hanshus.

Mødet begynder Kl. 2 og fortsættes Kl. 4 3/4.

Alle, baade Unge og Ældre indbydes venligst.

O. Westh. S. Svendsen.

De vil altid finde noget, der passer Dem

Spise-, Vand-

og Kaffe- og Kaffestel

Stort Udvalg i Kopper til billige Priser.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Fineste amerik. Kage-Flormel „Pittsbury Best“

i 10 Pd.s Poser sælges, saa længe Lageret rækker a 220 Øre pr. Pose Netto.

Ekstra Kvalitet BAGERI-FLORMEL sælges til 18—20 Øre pr. Pd. i

Nordlandets Handelshus.

Absolut bedste Kolonialvarer

til billigste Dagspriser anbefales.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Køb Uldvarene nu!

Vi anbefaler vore Kunder at forsyne sig med Uldvarer. Lageret er stort og Priserne endnu meget lave.

Nordlandets Handelshus.

Leverandør til Vare- og Landbrugslosteriet.

Husk vort velassorterede

Trælast-Lager!

Forlang Tilbud, og vi er til Tjeneste.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri. - Telefon 74.

Anker Hegaards Gryder

faas hos

Allinge

Kolonial- & Produktforretning.

Til Leje.

Den af Hr. Toldassistent Nielsen tidligere beboede Ejendom er tillæje ved Henvendelse til

Chr. Olsen, „Messen“

OLSKER.

Kommuneskatten for 1. Halv-aar 1915—16 bedes indbetalt til Kassereren Karl Hansen, Brodregaard, inden Udgangen af September, derefter vil Udpantning blive foretaget uden videre Varsel, hvilket herved bekendtgøres.

Sogneraadet.

Avertér i Nordbornholms Ugeblad.

KLIPFISK

Endnu haves et lille Parti til lav Pris.

I. B. Larsen.

Allinge.

Jagtaflysning.

Al Jagt, Nødde- og Bærplukning er strengt forbudt.

H. Haagenen, Maegaards Pcl. Olsker.

To 2-Vær. Lejligh.

— centralt beliggende i Allinge — den ene med køkken, er til Leje, om ønskes delvis møbleret. Bogtrykkeriet anviser.

Slagteheste

samt tilskadekomne og selvdøde Kreaturer købes til Dagspris

Konrad Nielsen,
ved Maegaard i Olsker.

En flink Pige

kan faa Plads paa St. M. regaard i Olsker

By- og Herredsfuldmechtig

Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10 Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Eftm.

ÆBLER.

Gode Spise- og Madæbler samt gode Pærer købes.

J. B. Larsen

Allinge. — Telefon 12.

Til Konfirmationen

Sorte og hvide Kjøletøjer sælges fremdeles til de velbekendte billige Priser.

CHR. OLSEN,

Messens Ene-Udsalg.

Fotograf Alfred Kjoller.

Prisforandring:

Brevkort 1/2 Dussin Kr. 2,50

— 1 — — 4,00

Visitbilleder 1/2 — — 2,50

— 1 — — 4,00

Nysaltet Bornh. Spegesild

er aller paa Lager.

I. B. Larsen.

Hus til Leje.

3 Lejligheder, en større og to mindre med indlagt Vand og Gas i den forhen Snekker Munch tilhørende Ejendom i Allinge, kan faas til Leje ved Henvendelse til Sparekassen i Allinge.

Pressegarn

haves paa Lager og sælges til billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Melpriserne

ere nedsatte.

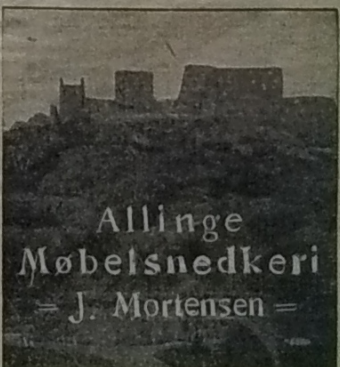
Bedste dansk Bageriflormel

18 Øre pr. Halvkilo.

Prima dansk Husholdningsmel

16 Øre pr. Halvkilo.

I. B. Larsen.

Allinge
Møbelsnedkeri
— J. Mortensen —

Rullegardiner haves paa Lager i forskel Mønstre.

Til Stegning og Bagning

anbefales vort ekstragode Plantefedt.

NB. Husk vor ekstragode **Margarine Nr. 48** til 67 Øre pr. 1/2 kg

Aldeles fortrinlig til Bordbrug.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Høje Priser

betales for Uld og strikkede Klude, naar Varer tages i Bytte.

Nordlandets Handelshus.

Cement, Tagpap,

Tag- og Staldvinduer, Murgryder, Fyrdøre, Riste og Renseluger anbefales til billigste Priser.

Allinge Kolonial- Produktforretning.

Barbermaskiner med 6 ægte Gilletteblade for 5 Kroner

Ægte Gilletteblade til Barbermaskiner.

Strygeremme til Gilletteblade.

Barberknive.

Strygeremme til Barberknive.

Barberkoste.

Prima Barbersæbe til forskellig Pris.

Golgates Barbersæbe i Nikkel Etuier.

Caloderm Barbersæbe i do.

Williams Barbersæbe i do.

Champoingpulver til Haaret, 3 Breve 25 Øre

J. B. Larsen, Allinge.

Største Udvalg.

Billigste Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi sælger renharpede fra Lager

prima engelske Dampkul pr. hl 3,85

store Derbyshire Ovnkul - 3,75

prima tyske Ovn-Cinders - 2,25

og bedes om Bestillinger.

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsindlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Et Parti californiske Blommer

udsælges meget billigt.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Billigt Fodtøj!

50 Par Damestøvler,

30 Par Damesko,

15 Par Herrestøvler,

lidt ældre Faconer sælges til langt under almindelig Pris i

C. Larsens Skotøjsforretning, Allinge.

Toget afgaar

Søgnedage:

Sandvig-Rønne.

Fra Sandvig	7 ⁰⁰	10 ¹⁵	3 ¹⁰	7 ⁵⁵
Allinge	7 ⁰⁸	10 ²³	3 ¹⁸	8 ⁰³
Tein	7 ¹³	10 ²⁷	3 ²²	8 ¹⁵
Rø	7 ³⁸	10 ⁵⁴	3 ⁴⁹	8 ³³
Klemensker	7 ⁵⁸	11 ¹⁷	4 ¹²	8 ⁵³
Nyker	8 ¹⁰	11 ³¹	4 ²⁸	9 ⁰⁸
Til Rønne	8 ³⁰	11 ⁵³	4 ⁴⁷	9 ⁵⁰

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	7 ¹⁸	10 ³⁰	3 ¹⁰	8 ¹⁵
Nyker	7 ³⁸	10 ⁵¹	3 ³¹	8 ³⁵
Klemensker	7 ⁵³	11 ¹⁶	4 ¹¹	8 ⁵²
Rø	8 ¹⁴	11 ³⁷	4 ³²	9 ¹¹
Tein	8 ³⁰	11 ⁵³	4 ⁴⁸	9 ²⁷
Allinge	8 ⁴⁹	12 ⁰⁸	5 ⁰¹	9 ³⁹
Til Sandvig	8 ⁴⁸	12 ¹²	5 ⁰⁷	9 ⁴⁵

Søn- og Helligdage.

Sandvig-Rønne.

Fra Sandvig	7 ⁰⁰	10 ³⁰	1 ¹⁰	6 ⁰⁰	7 ⁵⁵
Allinge	7 ⁰⁸	10 ²⁸	1 ¹⁸	×	8 ⁰⁵
Tein	7 ¹⁸	10 ³³	1 ²³	×	8 ¹⁵
Rø	7 ³⁴	10 ⁵⁸	1 ⁴⁸	6 ³²	8 ³⁸
Klemensker	7 ⁵⁴	11 ¹⁶	2 ⁰⁸	6 ⁵⁰	8 ⁵²
Nyker	8 ⁰⁸	11 ³⁰	2 ²⁰	×	9 ⁰⁸
Til Rønne	8 ²⁵	11 ⁵⁰	2 ⁴⁰	7 ²⁰	9 ⁵⁰

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	7 ¹⁸	10 ⁴⁰	1 ³⁰	4 ⁰⁰	8 ¹⁵
Nyker	7 ³⁸	11 ⁰⁰	1 ⁵⁰	4 ²⁰	8 ³⁵
Klemensker	7 ⁵³	11 ¹⁷	2 ⁰⁷	4 ³⁷	8 ⁵²
Rø	8 ¹⁴	11 ³⁸	2 ²⁸	4 ⁵⁸	9 ¹¹
Tein	8 ³⁰	11 ⁵³	2 ⁴³	5 ¹²	9 ²⁷
Allinge	8 ⁴⁹	12 ⁰⁴	2 ⁵⁴	5 ²⁴	9 ³⁹
Sandvig	8 ⁴⁸	12 ¹⁰	3 ⁰⁰	5 ³⁰	9 ⁴⁵

Code Raad for Jægere.

Nu, da Jagtsæsonen staar for Døren, vil det sikkert være paa sin Plads herat gengive nogle af de Synder, imod hvilke saa mange „Jægere“ forser sig, ikke dem, der er Jægere — disse behøver man nemlig ikke at frygte — men dem, der tror at være det.

I omtrent hveranden Gaard paa Landet hænger der jo nu en Jagtbøsse, der desværre alt for ofte bliver lidet jægermæssigt betjent.

For det meste er det kun store Dreng eller halvoksne unge Mennesker, der farer rundt og skamskyder Markens Vildt — ja undertiden gaar det ogsaa ud over de tamme Dyr — og gør Mark og Skov usikker at færdes i baade for Mennesker og Dyr.

De mange Ulykker, som hver Jagtsæson har at opvise, skyldes tiere Uforsigtighed end Uheld.

Nedenstaaende er da kun beregnet for dem, der tror at være Jægere.

1. Sorg for at have en god Bosse — ikke de daarlige Kvaliteter, hvoraf der er saa mange i Handelen.

2. Byd ikke Bossen stærkere Skud, end man er sikker paa, at den kan taale, og brug fremfor alt aldrig røgsvage Patroner, naar Bossen ikke er indskudt for disse. Et enkelt Skdd gaar maaske godt, men saa kommer Ulykken.

3. Sæt aldrig Bossen bort med Skud i; man ved ikke, hvem der først faar fat i den, hvad enten den er ladet eller ikke.

4. Krav aldrig over Gærde, Hegn, Grøft eller lignende mrd spændte Haner — her sker nemlig saa mange Ulykker. Jægeren snubler i Eks., Skudet gaar af og Ulykken er der maaske.

5. Bær altid Bossen med Munden opad — skulde det Uheld indtræffe, at Skudet gaar af, sker der ingen Ulykke, naar man da har ordentlig fat paa Bossen.

6. Skyd kun hvor der er fri Felt, d. v. s. hvor man aldeles bestemt kan afgøre Skudets Rækkevidde, og skyd fremfor alt ikke over Bakkekamme, ind i Tykninger osv. — der kan komme Mennesker eller Dyr, hvem Skudet ikke var tiltænkt.

7. Er det Vandjagt, saa husk paa, at Haglene preller af mod Vand og kan fortsætte langt, saa man ikke kan beregne deres Maal.

8. Skamskyd ikke noget Vildt; lad hellere være at skyde, hvis Afstanden er for lang — det er bedre ikke at skyde end at se „Morten“ humpe videre paa tre Ben, eller at en Agerhone forputter sig, til den bløder til døde eller bliver er Bytte for Rævne.

9. Sidst, men ikke mindst: Lad være med den grimme Nattejagt; lad være at staa og passe Vildtet op, naar det Aften eller Morgen trækker ud af eller ind i Skoven — det er nemlig ikke Jagt — det er Mord.

Vildtet skal have Lov at forsvare sig, hvad endtn Forsvaret ligger i Benene eller Vingerne; og at skyde en Hare, der fredelig græsser i Kløveren, er sandelig ingen Kunst og er mindst af alt jægermæssigt.

Jæger.

Kunstgødningen er nu paa Lager

16 pCt. Superfosfat

37 - Kaligødning

udleveres gerne i disse første Dage.

Vi har foreløbig rigeligt paa Lager og sælger til almindelig Pris pr. Kontont.

Nordlandets Handelshus.

Jeg

har overtaget Eneforhandlingen for Allinge Sandvig af Sundheds Næringsmidler og diætiske Præparater

fra den saarlære Fødevarefabrik, Baldersgade, København, og fører altid Lagr af Fabrikens vegetariske Fødemidler, Sundhedskaffe diverse Sorter Kiks og Maltekstrakt til Fabrikens originale Priser. Anbefales alle Mennesker med svagelige Maver at prøve. Smaa Bøger med Beskrivelse af de diverse Fabrikata uddeles.

J. B. Larsen, Allinge

Eng. Damp- & Kakkelovnskul

samt Koks anbefales.

Bestillinger modtages gerne

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Stor amerikansk Majs

aldeles frisk og extra rensat — sælges til Dagens billigste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Alle Sorter Remsam

samt

Smørekanter,

Pudsetwist og Remmeled

samt bedste Sorter

Motor-, Maskin- og Cylinderolie

anbefales til billigste Priser fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Køb Konfirmationsgaverne

Allinge Ur- og Guldsmedeforretning

All i stort Udvalg til billige Priser.

NB. Navn isættes gratis i Løbet af 1/2 Time.

A. M. Lindberg. Telefon 93.

Konfirmant-Klædninger

af gode Stoffer og bedste Forarbejdning haves paa Lager i alle Størrelser.

Kraver, Flipper og Manchetter.

Slips, Strømper og Lommetørklæder.

Konfirmationshuer fra 85 Øre.

Altid de billigste Priser i

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Modtager Indskud paa alin. Sparekassetilkaar til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Vor bekendte fine Kaffe

samt The, Chokolade og Cacao

anbefales det ærede Publikum.

NB. Chokolade og Cacao til gamle Priser.

Kaffe, altid friskbrændt og nymalet.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.